

6k.50
7/10938,10939
10940,10941
10942,10943
10944,10945
10946,10947
08.01.2010
7/10948

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/98
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:01.12.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 17460 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kars Milletvekili Gürcan DAĞDAŞ' a ait 7/10938, Kocaeli Milletvekili Hikmet ERENKAYA' ya ait 7/10939, Balıkesir Milletvekili Hüseyin PAZARCI' ya ait 7/10940, İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCEL' e ait 7/10941, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN' ait 7/10942 , Kütahya Milletvekili Alim IŞIK' a ait 7/10943, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL' e ait 7/10944, Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR' a ait 7/10945, 7/10946, Antalya Milletvekili Hüseyin YILDIZ' a ait 7/10947 ve Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR' a ait 7/10948 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/10938 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/10939 (1 sayfa)
- 3- Görüş 7/10940 (1 sayfa)
- 4- Görüş 7/10941 (3 sayfa)
- 5- Görüş 7/10942 (2 sayfa)
- 6- Görüş 7/10943 (3 sayfa)
- 7- Görüş 7/10944 (2 sayfa)
- 8- Görüş 7/10945 (2 sayfa)
- 9- Görüş 7/10946 (2 sayfa)
- 10- Görüş 7/10947 (2 sayfa)
- 11- Görüş 7/10948 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

Esas no : 7/10941

28 Ekim 2009 tarihinde Genetiği Değiştirilmiş Organizmaların satışı, ithalatı ve ticaretiyle ilgili düzenlemeleri içeren yönetmelik Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. GDO ile ilgili bu yasal düzenlemeler, basit ticari düzenlemelerden ziyade İnsan hayatını ve ekolojiyi son derece etkileyen düzenlemelerdir. Bundan dolayı yönetmeliğin insan sağlığını, hayvan sağlığını, doğayı, ve çevreyi en üst düzeyde koruması gerekmektedir.

GDO'lu ürünler 1980'den sonra alternatif bir tarım yöntemi olarak ortaya çıkarılmıştır ve doğadaki ürünlerin (özellikle mısır, soya fasulyesi vs.) genetiğine müdahale edilerek farklı çeşitlerin oluşturulması ve ürünün özelliklerinin değiştirilmesi sağlanırken insana zarar verebilecek yan etkilerinin de oluşmasına neden olmaktadır. Bunun örneği 1996 yılında Brezilya'da yaşanmış; genetiği değiştirilen soya fasulyeleri alerjiye neden olduğu için toplatılmıştır. GDO' lu ürünlerin insan sağlığına ve doğaya zararları halen araştırılmaktadır ancak şu kabul edilen bir durumdur; GDO' lu ürünler genetik kirliliğine neden olarak doğaya ciddi zararlar vermektedir. Genetik biliminde kullanılan toksinlerin ve kimyasal maddelerin insan vücuduna uzun süreli olarak girmesi sonucu ciddi sağlık sorunlarının olacağı düşünülmektedir. Tüm bunlardan dolayı özellikle bebekler için üretilen ürünlerde ciddi yasaklar getirilmektedir. Birçok Avrupa ülkesinde üretilmesi yasak olan ve ABD'de GDO' lu ürünlerin ticaretinde ciddi kısıtlamalar ve kontroller getirmektedir. GDO' lu ürünlerin %90' ına yakını ABD ve Kanada'da üretilirken Kanada'daki çiftçilerle yapılan anket çalışmalarında çiftçilerin GDO' lu tohumlardan değil doğal tohumlardan üretim yapmak istediği ortaya çıkmıştır. GDO' lu ürünlerin yaygınlaşmasının ekonomik boyutlarının da olduğu unutulmamalıdır. Doğal bitkiler ve ürünler risk altına girerken tarımla uğraşanların gelirleri düşmekte, genetik bilimiyle uğraşan firmaların karları artmaktadır.

Tarımsal koşullar anlamında oldukça verimli bir doğaya sahip Türkiye için GDO' lu ürünlerin gerekli olmadığı çeşitli doğa ve tarımla ilgili kuruluşların da belirttiği bir durumdur. GDO' lu ürünlerin ülke içerisinde ticaretinin yasallaştırılması, doğaya müdahale edilmesinin önünün açılması olacaktır. Kaldı ki Bilim insanları, GDO' lu ürünlerin toprağı ve suyu kirlettiğini belirtmektedir.

Tüm bu durumlar dikkate alındığında, GDO' lu ürünler hakkında yasal bir düzenlemeye yine de ihtiyaç duyuluyorsa bu düzenlemenin ciddi bir alt yapı çalışmasına ve bilim İnsanlarının görüşlerine dayandırılarak yapılması gerekir. Bu gibi hassas ve önemli konularda yasaların satıcıyı destekleyici değil, insan sağlığını temel alan bir yaklaşımla yapılması esas alınmalıdır.

SORU 1) GDO' lu ürünlerle ilgili yayınlanan yönetmelik öncesinde konu ile ilgili bilimsel bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu konuda hazırlanmış bir rapor var mıdır?

CEVAP 1) Bakanlığımızca, 26.10.2009 tarih ve 27388 sayılı Resmi Gazete'de "Gıda Ve Yem Amaçlı genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO'lar) Ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol Ve Denetimine Dair Yönetmelik" ile 20.11.2009 tarih ve 27412 sayılı Resmi Gazete' de "Gıda Ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO' lar) Ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol Ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik" insan yaşamı ve sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı, tüketici çıkarları ve çevrenin en üst düzeyde korunması için genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünleri ile genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünlerini içeren gıda ve yem

maddelerinin, işleme, ithalat, ihracat, izleme, tescil, etiketleme, kontrol ve denetim ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla yayımlanmıştır.

Bu Yönetmelik öncesi GDO' lu ürünlerle ilgili araştırma Bakanlığımız Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'nün "Transgenik Kültür Bitkilerinin Alan Denemeleri Hakkında Talimat" inin 1998 tarihinde çıkarılmasıyla başlatılmıştır. Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nde ise araştırmalar 1999 yılından beri yapılmaktadır.

SORU 2) GDO' lu ürünlerin insan sağlığına ve çevreye olan zararları araştırılmış mıdır? GDO'lu ürünlerin Türkiye'de tarımcılığı ve hayvancılığı nasıl etkileyeceği incelenmiş midir?

CEVAP 2) GDO' lu ürünlerin insan ve hayvan sağlığı ile ekolojik çevreye zararları incelenmiş, bu nedenle ülkemizde genetiği değiştirilmiş (transgenik) tohumlukların ithalatına izin verilmemekte, bu tohumlukların yurt içinde üretimi ve satışı yasaklanmış durumda olduğundan ticareti de söz konusu değildir.

Konu ile ilgili olarak, hem Ülkemizde hem de Dünyada alan denemeleri çalışmaları devam etmektedir.

SORU 3) GDO' lu ürünlerin satışında üzerinde "GDO' lu üründür" yazısının yönetmeliğe göre gerek olmamasının nedeni nedir? Bu durumun insan sağlığını tehdit edeceğini düşünmüyor musunuz?

CEVAP 3) Bu Yönetmelik ile, Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan, tüketiciye GDO içeren ürünler ile geleneksel ürünler arasında seçim hakkı tanıyan, GDO içeren gıda maddelerinin etiketlenmesi zorunluluğu getirilmiştir. Yönetmelik değişiklik metninde, ürünün GDO içermemesi durumunda da, bu durum ürün etiketinde belirtilebilecektir.

SORU 4) Yönetmeliğin 5. Maddesinde GDO' lu ürünlerin satışından sonra insan sağlığına zarar verdiği anlaşırsa toplatılmasına karar verileceği belirtilmektedir ve bu haliyle insan sağlığını açıkça tehlikeye attığı anlaşılmaktadır. Bu maddenin insan sağlığını dikkat alır şekilde yeniden düzenlenmesi konusunda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 4) 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi Ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" gereği, tarladan sofraya gıda güvenliğinin sağlanması ve halk sağlığını korumaya yönelik olarak üretici ve tüketici menfaatleriyle halk sağlığını korumak üzere gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham, yarı mamul ve mamul gıda ile gıda işlemeye yardımcı maddelerin güvenliğine ilişkin özelliklerini tespit etmekle yükümlüdür. Bu Kanunun 29 (n) maddesinde yer alan hükümde olumsuz bir durumda bu ürünlerin piyasadan toplatılması gerekmektedir. Aynı konu, söz konusu Yönetmeliğin 5. maddesinde de yer almakta olup GDO ve ürünleri ile ilgili olarak insan sağlığını tehdit edecek herhangi bir olumsuzluk tespit edildiğinde anılan hüküm gereğince işlem tesis edilmektedir.

SORU 5) AB D tarım bakanlığına yapılan ziyarette giden heyetin, dünyada GDO' lu ürün üretiminde lider ve bu konuda da çok ciddi eleştirilen alan Monsanto firmasını ziyaret ettikleri doğru mudur? Kar amacı güden ve etik olmayan çalışmalarından dolayı eleştirilen bu firmanın kurumunuz tarafından ziyaret edilme amacı nedir? Bu ziyaretin yönetmeliğin çıkarılmasındaki etkisi nedir?

CEVAP 5) Amerikan Tarım Bakanlığı(USDA) tarafından organize edilen Cochran Fellowship Programı (Gıda Güvenliđi Eğitim Programı) kapsamında ABD Tarım Bakanlığınca belirlenen birçok kurum ve kuruluş bilgi edinme amaçlı olarak ziyaret edilmiştir.

Bu program kapsamında yapılan çalışmalar ile GDO Yönetmeliđi arasında bir ilişki bulunmamaktadır.